

4. STAN ŚRODOWISKA

4.1. ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

4.1.1. Jakość powietrza według oceny rocznej wykonywanej przez WIOŚ¹

Klasyfikacja stref (strefy wydziela się jako fragmenty obszaru, w tym wypadku województwa, dla których występuje zbliżony poziom zanieczyszczeń) wykonywana jest co roku, na podstawie oceny poziomu substancji w powietrzu a jej wynikiem jest określenie jednej klasy strefy ze względu na ochronę zdrowia i jednej klasy ze względu na ochronę roślin. Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze każdej strefy.

Ocenę poziomu zanieczyszczeń powietrza w poszczególnych strefach wykonano w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w stacjach funkcjonujących w ramach wojewódzkiego programu monitoringu środowiska.

Obszar gminy Wieczfnia Kościelna został włączony do strefy mazowieckiej (kod strefy PL.14.04). Wyniki oceny (według wyników publikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska) przedstawiono w na rysunku (fig. 4.1) i w tabeli 4.1, poniżej.

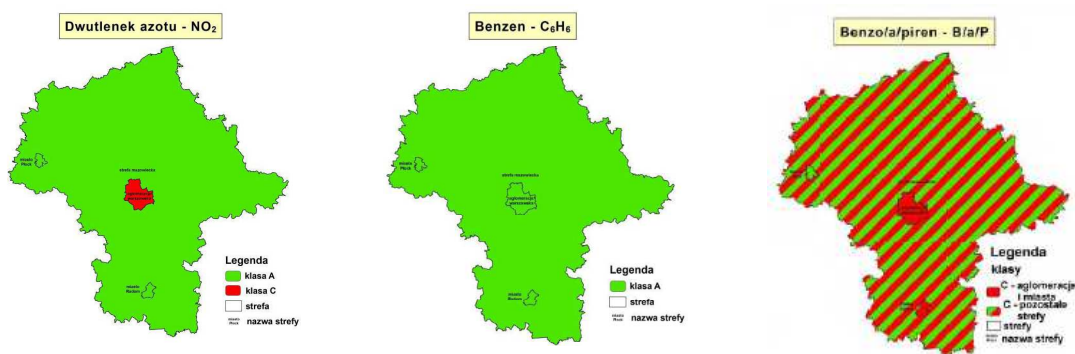

Fig.4.1. Mapy obrazujące wyniki rocznej oceny jakości powietrza wykonanej przez WIOŚ, za 2011 rok.

Tab.4.1. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Wyniki przeprowadzonej oceny wskazują, że w odniesieniu do substancji, w których przypadku strefa została zaliczona do klasy A – poziom stężeń tych substancji nie przekracza poziomów dopuszczalnych. W przypadku zaliczenia strefy do klasy C, poziom stężeń tych substancji, w tym przypadku: pyłu zawieszonego (PM10 i PM2,5) jest wyższy niż dopuszczalny.

4.1.2. Lokalne źródła zanieczyszczeń

Na terenie gminy można wyróżnić trzy najpoważniejsze źródła zanieczyszczeń powietrza;

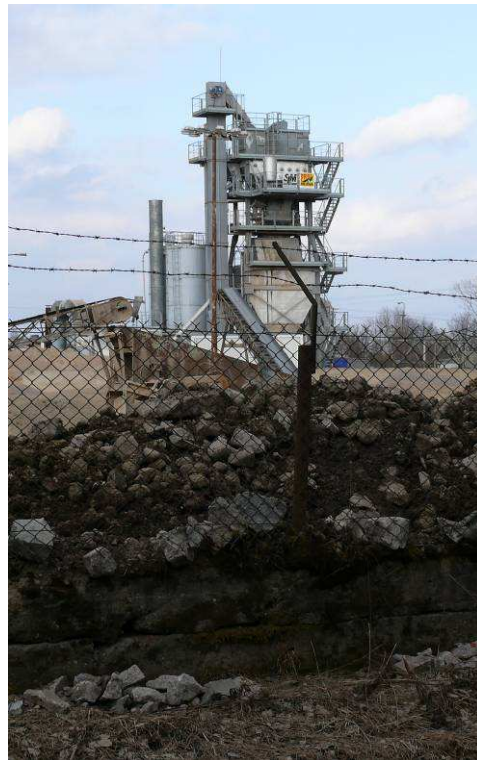
- ✓ zanieczyszczania komunikacyjne. Emisja związana z ruchem pojazdów związana jest w zasadzie z drogą krajową nr 7. Ruch pojazdów na innych drogach, ze względu na znikome (porównywalnie z DK) natężenie ruchu praktycznie nie ma wpływu na stan powietrza w ich otoczeniu.
- ✓ Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł komunalnych (głównie z niskiej emisji). Niski stopień gazyfikacji gminy warunkuje sytuację, w której, w większości indywidualnych systemów grzewczych wykorzystywane są paliwa tradycyjne. W takiej sytuacji można się spodziewać, pogorszenia jakości powietrza w sezonie grzewczym. Prawdopodobnie poza okresem o wybitnie niekorzystnych warunkach atmosferycznych (cisza), mgły nie należy się spodziewać przekroczeń standardów określonych przepisami. Sytuacja, w której wykorzystywane są tradycyjne systemy grzewcze – różnego rodzaju kotły z otwartymi palen-

¹ Źródło: http://www.wios.warszawa.pl/portal/pl/17/451/Roczna_Ocena_Jakosci_Powietrza_w_województwie_mazowieckim_Raport_z_2011.html.

skami, jest przyczynkiem do nagannego procederu. Czyli spalania odpadów komunalnych. W skład gazów odlotowych w takim przypadku mogą wchodzić związki niebezpieczne nie tylko dla środowiska ale również dla zdrowia mieszkańców (np. dioksyne).

- ✓ Zanieczyszczania pochodzące z innych źródeł. W przypadku gminy Wieczfnia, w przeważającej części jest to emisja produkcji rolnej (głównie zwierzęcej) i zakładów przetwórczych z nimi związanych. Znajduję się tu także wytwórnia asfaltu Przedsiębiorstwa Robót Drogowo Inżynieryjnych w Mławie (fot. 4.1).

Fot.4.1. Wytwórnia asfaltu Przedsiębiorstwa Robót Drogowo Inżynieryjnych w Mławie (Uniszki Cegielnia, obok składowiska odpadów komunalnych).

W obszarze gminy znajduje się szereg źródeł emisji szczególnych zanieczyszczeń powietrza - odorów. Największym emitorem jest oczywiście składowisko odpadów komunalnych, choć nie brak i źródeł pomniejszych – zakłady produkcji zwierzęcej. Źródłem odorów, a w zasadzie przyczyną ich rozprzestrzenienia jest również rolnicze wykorzystanie osadów ściekowych z tych zakładów.

Obok kwestii związanych z odorami w obu przypadkach, zarówno odpady jak i osady mogą stanowić zagrożenie mikrobiologiczne, o trudnym do ustalenia zasięgu oddziaływania (fot. 4.2, 4.3).

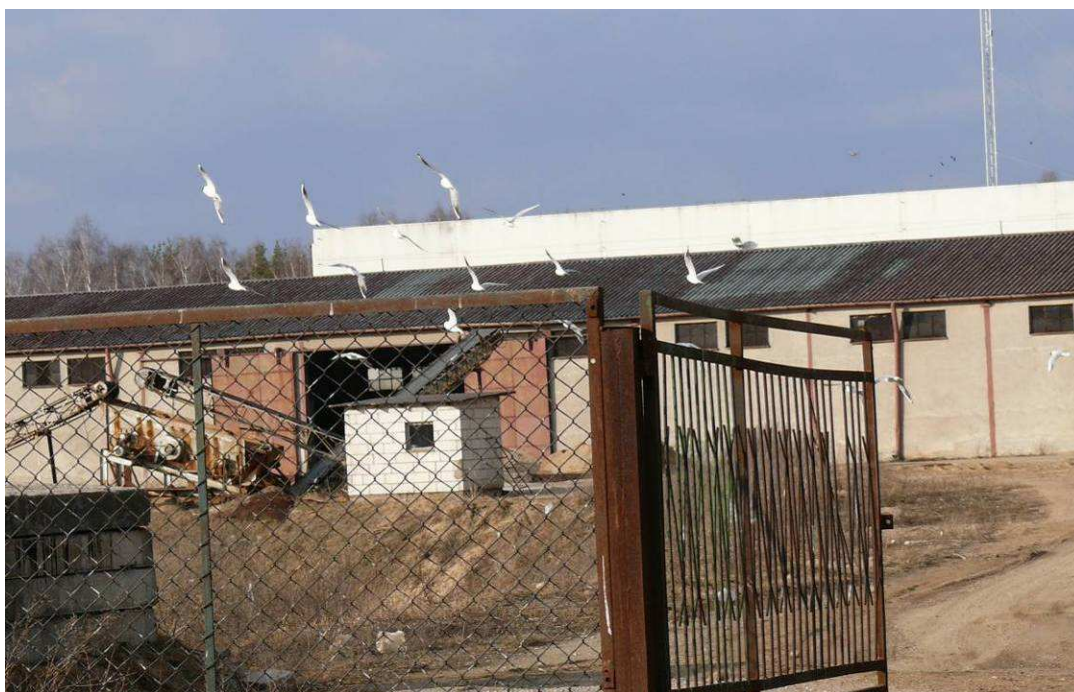

Fot.4.2. Strefa rozwiewania odpadów (tutaj plastikowe torby stosowane powszechnie w sklepach) ze składowiska (odległość od składowiska około 500 – 700 m).

Fot.4.3. Osady ściekowe wykorzystywane rolniczo.

W przypadku składowiska odpadów zasięg możliwych oddziaływań związany jest również ze zwierzętami bytującymi na składowisku. Na fotografii poniżej (fot. 3.4) rybitwy – gatunek powszechnie wykorzystujący składowiska jako miejsce żerowania.

Fot.4.4. Rybitwy bytujące na składowisku odpadów.

4.2. JAKOŚĆ WÓD

W obszarze gminy Wieczfnia Kościelna, w ostatnich latach, nie prowadzono badań w ramach monitoringu jakości wód zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych.

Ostatnie informacje dotyczące jakości wód;

- ✓ powierzchniowych pochodzą z 2000 roku i dotyczą rzeki Orzyc. Jakość wód badano w Grzebsku, zakwalifikowano je do wód o obniżonej jakości (III klasa) ze względu na podwyższone stężenie azotynów i miano Coli. Co wskazuje na obecność zanieczyszczeń komunalnych.
- ✓ Podziemnych. Uzyskano jedynie informację, że badania prowadzono w Kuklinie, jednak wyników nie uzyskano. Z publikacji opisowych wynika, że wody zbiornika „Działdowo” kwalifikowane są do klas od Ia do Ic.

Źródłami zanieczyszczeń, czy też powodem możliwego zanieczyszczenia płytkich pierwszego poziomu wodonośnego mogą być: zarówno brak sieci kanalizacyjnej (której budowa stopniowo postępuje, jednak jak dotąd dysproporcje pomiędzy systemami zaopatrzenia w wodę a systemami kanalizacyjnymi są olbrzymie) jak i zanieczyszczenia z chemizacji rolnictwa. Również zastosowanie w nawożeniu osadów ściekowych z produkcji zwierzęcej (fot. 4.2) może być przyczyną zanieczyszczenia wód gruntowych (nie uzyskano informacji o dopuszczeniu tych osadów do nawożenia).

4.3. KLIMAT AKUSTYCZNY

W stanie obecnym najpoważniejszym źródłem hałasu, podobnie jak w przypadku zanieczyszczeń powietrza jest droga krajowa. Czynnikiem „potęgującym” jej oddziaływanie jest fakt, że wiedzie ona przez centra czterech sołectw; Michalinowo, Uniszki Zawadzkie, Kuklin i Peptowo. W trakcie wizji terenowej (przeprowadzonej w marcu 2011 roku) stwierdzono, że zależnie od ukształtowania powierzchni jest ona słyszalna w odległości sięgającej kilkuset metrów. Z całą pewnością jest ona elementem kształtującym warunki akustyczne w jej otoczeniu na poziomie ponadstandardowym (w odległościach zależnych od kategorii ochronności terenów położonych w pobliżu, od pory dnia i warunków atmosferycznych, nie uzyskano informacji o sporządzeniu mapy akustycznej dla drogi w jej przebiegu przez gminę).

Pozostałe źródła hałasu, niezależnie od genezy, nie stanowią poważniejszego problemu, ze względu na charakterystykę pracy (zmienność w czasie i natężeniu), chociaż lokalnie ich działanie może znacząco wpływać na klimat akustyczny. Hałas przemysłowy (w tym z działalności związanej z produkcją zwierzęcą) może być poważniejszym problemem, głównie ze względu na zasięg oddziaływań jak i czas pracy (tryb wielozmianowy). Tu też brak informacji o działaniach monitorujących te oddziaływania.

5. STAN PRAWNEJ OCHRONY ŚRODOWISKA

5.1. ZIELUŃSKO – RZĘGNOWSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Powstał w 2002 roku, powołany Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 61 z dnia 24 lipca (D.Urz.W.M.02.203.4939). W kolejnych rozporządzeniach dotyczących ZROChK (RWM nr 18 z 15.04.2005, D.Urz.W.M.05.91.2450: nr 55 z 25.09.2007 D.Urz.W.M.07.203.5745 oraz nr 2 z 6.01.2009, D.Urz.W.M.09.1.2) określono: przedmiot i cel ochrony, zakres działań ochronnych w odniesieniu do chronionych elementów środowiska oraz reżim ochronny. Ustanowiono listę zakazów obowiązujących w obszarze. Są to m.in. (podano zakres odpowiadający możliwościom regulacyjnym planowania przestrzennego);

- ✓ zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, z wyjątkiem przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym,
- ✓ zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynika to z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub budowy i utrzymania urządzeń wodnych,
- ✓ zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, torfu oraz skamieniałości, zakaz nie dotyczy (według rozporządzenia nr 2 z 6.01.2009, D.Urz.W.M.09.2); ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia powołującego oraz zatwierdzonych lub przyjętych do dnia wejścia w życie rozporządzenia powołującego, dokumentacji geologicznych złóż kruszyw naturalnych (w rozumieniu Ustawy z dnia 4.02.1994 Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.05.228.1947 j.t., z późn. zm.),
- ✓ zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub utrzymaniem, budową i odbudową urządzeń wodnych,
- ✓ zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych,
- ✓ zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych,

- ✓ zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie o szerokości 100 m od linii brzegowej rzek, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na znaczący fakt wynikający z zapisu przedstawionego w pozycji trzeciej. Wynika z niego jednoznacznie, że jeśli złoża nie zostały udokumentowane (i dokumentacja nie została przyjęta przed 24 lipca 2002 roku) to ich eksploatacja nie jest możliwa. W okresie, o którym mowa dla przedstawionego na rysunku (fig. 4.5) terenu nie obowiązywał miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – to druga przesłanka wykluczająca możliwość eksploatacji złóż. Na podstawie opracowania ekofizjograficznego, jak również na podstawie zapisu studium nie można ustalić rzeczywistego stanu prawnego. Zaleca się uzupełnienie zapisów i dostosowanie treści studium zgodnie z obowiązującym stanem prawnym (zarówno pod względem dyspozycji przestrzennej jak i merytorycznej).

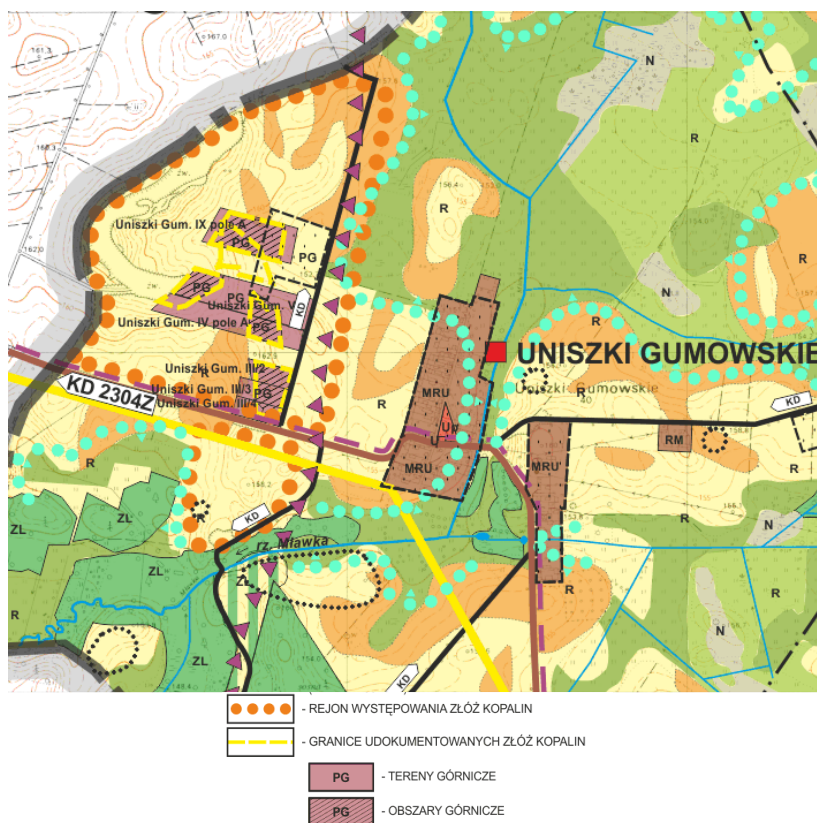

Fig.4.5. Obszary złożowe w Uniszki Gumowskich (fragment rysunku studium w projekcie).

Na terenie gminy nie ma innych obszarów chronionych z mocy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.09.151.1220 j.t., z późn. zm.). W szczególności nie wyznaczono obszarów Natura 2000. Najbliżej położone obszary to obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki.

Poza granicami gminy, w jej bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się rezerваты: Świńskie Bagno (powołany w 1994 roku rezerwat torfowiskowo – leśny, na północ od wsi Białuty) oraz położony w rejonie miejscowości Iłowo - Osada rezerwat Góra Dębowa (rezerwat krajobrazowy powołany w 1994 roku).

5.2. INNE OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

Na podstawie przepisów szczególnych w obszarze gminy ochronie podlegają;

- ✓ stan sanitarny powietrza atmosferycznego (Dz.U.2010.16.87: rozp., 2010.01.26: Wartość odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu, Dz.U.2008.47.281: rozp., 2008.03.03: Poziomy niektórych substancji w powietrzu),
- ✓ klimat akustyczny terenów według kategorii ochronności (Dz.U.2007.120.826: z późn. zm.: Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku),
- ✓ strefy ochrony sanitarnej dla ujęć wody (Dz.U.2005.239.2019 -j.t.: ustawa, 2001.07.18: Prawo wodne),

- ✓ udokumentowane złoża surowców mineralnych (Dz.U.2005.228.1947 -j.t., ustawa, 1994.02.04: Prawo geologiczne i górnicze, Dz.U.2001.110.1190, ustawa, 2001.07.27: Zm.; ustawa - Prawo geologiczne i górnicze),
- ✓ kompleksy gleb w klasach bonitacyjnych od I do III i IV (Dz.U.2004.121.1266 -j.t.: ustawa, 1995.02.03: Ochrona gruntów rolnych i leśnych).

5.3. OBSZARY PODDANE OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZYJĘTYCH PROGRAMÓW I PLANÓW

Jako wyraz realizacji zasad ochrony zasobów środowiska w regionalnych oraz lokalnych programach i planach, w opracowaniach planistycznych dotyczących obszaru gminy ochroną zostały objęte;

- ✓ wody podziemne, szczególnie strefa wód podziemnych ONO dla GZWP Działdowo,
- ✓ doliny cieków z roślinnością towarzyszącą,
- ✓ zlewnia chronionej rzeki Narwi (jej dopływem jest Orzyc),
- ✓ obszary źródliskowe (Wieczfnianka, Mławka),
- ✓ tereny położone w granicach projektowanej ostoji ptaków „Dolina Orzyca”,
- ✓ obszary powiązań przyrodniczych o znaczeniu lokalnym i regionalnym w tym dolina rzeki Wieczfnianki oraz dolina rzeki Orzyc,
- ✓ kompleks lasów rozciągający się od północno - zachodniej granicy gminy (wieś Bonisław) do wschodniej granicy gminy (wieś Długokąty),
- ✓ pozostałe enklawy leśne.

5.4. OCHRONA DÓBR KULTURY MATERIALNEJ I DZIEDZICTWA HISTORYCZNEGO

Obiektami wpisanymi do rejestru zabytków są;

- ✓ kościół parafialny w Grzepsku, p.w. Św. Leonarda, drewniany z 1712 r. wraz z wystrojem wnętrza oraz cmentarzem przykościelnym i strefą ochrony konserwatorskiej w promieniu 50 m, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A – 67,
- ✓ kaplica p.w. Św. Leonarda w Grzepsku, drewniana, pocz. XVIII w, wpis do rejestru pod numerem A-67,
- ✓ park dworski w Grzepsku wpisany do rejestru zabytków pod numerem A – 153,
- ✓ cmentarz parafialny rzymsko – katolicki w Grzepsku z 2 połowy XIX w.,
- ✓ kaplica w Kuklinie p.w. Św. Anny, drewniana, z 2 połowy XVIII w, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A 136 wraz z cmentarzem przykościelnym i strefą ochrony konserwatorskiej o promieniu 50,0 m,
- ✓ dom mieszkalny nr 6 w Kuklinie,
- ✓ budynek dawnej szkoły podstawowej w Łęgu, z 1938 r., wpis do rejestru zabytków pod numerem A – 1089,
- ✓ zespół dworski w Uniszkach Zawadzkich, w skład którego wchodzi dwór murowany z początku XIX w, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A 144 i pozostałości parku z połowy XIX w., ze strefą ochrony konserwatorskiej o promieniu 50 m.
- ✓ dom mieszkalny nr 42 w Chmielewie Wielkim, drewniany, 2 poł. XIX w,
- ✓ trzy polskie schrony bojowe, będące fragmentem systemu umocnień powstałych w 1939 r. w Uniszkach Zawadzkich, ze strefą ochrony konserwatorskiej, wpis do rejestru zabytków pod numerem A -188,
- ✓ zespół kościoła parafialnego rzymsko – katolickiego w Wieczfnia Kościelna p.w. Św. Stanisława BM, koniec XIX w, w skład którego wchodzi również dzwonnica murowana. Z XIX w. i cmentarz przykościelny, wpis do rejestru zabytków pod numerem A-1082.

Zespoły i obiekty znajdujące się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

- ✓ Kuklin: budynek szkoły, mur. I. 30-te XX w, dom mieszkalny nr 2, mur., pocz. XX w, dom mieszkalny nr 17, drewniany, pocz. XX w, dom mieszkalny nr 33, mur., ok. 1920, dom mieszkalny nr 77, drewniany, ok. 1900, krzyż przydrożny, granit/stal, 1901,
- ✓ Kulany: dom mieszkalny nr 3, drewniany, ok. 1880, dom mieszkalny nr 10, murowany, ok.1920, dom mieszkalny nr 45, mur. ok.1938 – 40,
- ✓ Pełowo: budynek szkoły podstawowej, mur., I.30-te XX w., dom mieszkalny nr 4, drewniany ,ok. 1900 r., dom mieszkalny nr 12, drewniany, dom mieszkalny nr 39, drewniany, 1931, dom mieszkalny nr 57, mur. 1905,
- ✓ Uniszki Zawadzkie: dom mieszkalny nr 18, drewniany, ok. 1930 r, dom mieszkalny nr 31, mur., ok. 1938 r, dom mieszkalny nr 32, mur., ok. 1932 r., krzyż przydrożny, kamień/metal, XIX/XX w.,
- ✓ Wieczfnia Kościelna: obora przy plebanii, mur..ok. 1903 r, szkoła obok dom nr 26, drewno, ok. 1900 r., dom mieszkalny nr 16, mur., ok. 1930, dom mieszkalny nr 17, mur., ok. 1930, dom mieszkalny nr 30, drewniany, ok. 1860, dom mieszkalny nr 30, drewniany, ok. 1910, dom mieszkalny nr 43, drewniany, ok. 1920, dom mieszkalny nr 47, drewniany, ok. 1920.

W studium wymieniono również obiekty poddane ochronie na podstawie Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów wsi; Bąki, Bonisław, Chmielewko, Chmielewo Wielkie, Długokąty, Grzepsk, Grzybowo, Grzybowo-Kapuśnik, Kuklin, Kulany, Kobiałki, Łęg, Michalinowo, Pełowo, Pogorzel, Turowo, Uniszki -Cegielnia, Uniszki Gumowskie, Uniszki Zawadzkie, Wąsosze, Wieczfnia-Kolonia, Wieczfnia

Kościelna, Windyki, Zakrzewo Wielkie, Załęże, uchwalonego Uchwałą Rady Gminy Wieczfnia Kościelna Nr VIII/44/07 z dnia 14 sierpnia 2007 r.;

- ✓ Chmielewo Wielkie - budynek mieszkalny nr 37,
- ✓ Długokąty- budynek mieszkalny nr 29, budynek mieszkalny nr 31,
- ✓ Grzebsk - budynek mieszkalny nr 45, budynek mieszkalny nr 6,
- ✓ Kuklin - cmentarz parafialny rzymsko – katolicki z 2 poł. XIX w., krzyż przydrożny z 1901 r., rzeźba Matki Boskiej z 1886 r. w zagrodzie (?), krzyż przydrożny na działce nr 282,
- ✓ Pełtowo - krzyż przydrożny przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr 7 z drogą gminną,
- ✓ Wieczfnia Kościelna - poczta murowana z 1930 r., strażnica murowana z ok. 1930 r., figura Św. Jana Nepomucena, mur. z XIX w, plebania i budynek inwentarski, cmentarz parafialny rzymsko – katolicki z 2 połowy XIX w.,
- ✓ budynek mieszkalny i inwentarski na działce nr 43, budynek mieszkalny na działce nr 23, budynek mieszkalny na działce nr 157,
- ✓ Uniszki Zawadzkie - krzyż przydrożny z XIX/XX w..

Według zapisów studium ochronie podlegają również zespoły i obiekty objęte strefą ochrony konserwatorskiej, do których należą miejscowości z historycznym układem zabudowy; Bąki, Chmielewo, Chmielewo Wielkie, Długokąty, Grzebsk, Grzybowo - Kapuśnik, Kuklin, Kulany, Łęg, Pełtowo, Turowo, Uniszki Gumowskie, Uniszki Zawadzkie, Wieczfnia Kościelna, Windyki, Zakrzewo Wielkie.

Szczególnym miejscem wymagającym ochrony jest fragment obszaru na którym odbyła się bitwa o Mławę, we wrześniu 1939 roku. Znajduje się tu punkt widokowy Mauzoleum Żołnierzy Września z 1939 r. i Pomnik Piechura – pomnik poświęcony poległym bohaterskim obrońcom z 20. Dywizji Piechoty Armii „Modlin”.

6. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

6.1. DOTYCHCZASOWE ZMIANY ŚRODOWISKA, TENDENCJE ZMIAN

Pierwotnym czynnikiem zmieniającym charakter (fizjonomię) środowiska było wprowadzenie gospodarki rolnej. Skutkiem było niemal całkowite wylesienie obszaru poza niewielkimi terenami podmokłymi lub nie nadającymi się z innych względów pod uprawy. W rezultacie szata roślinna obszaru jest dziś głównie reprezentowana przez zbiorowiska upraw lub łąk (w większości podsiewanych w gospodarce kośno – pastwiskowej). Zbiorowiska leśne w obecnym stadium rozwoju (w większości pozostające w rękach prywatnych) są prawie wyłącznie uprawami. Choć zbliżone składem gatunkowym do właściwego dla siedlisk, które zajmują, to ich fizjonomia ma niewiele wspólnego z w pełni wykształconymi zbiorowiskami naturalnymi.

Korzystnym zjawiskiem w postępującym rozwoju gospodarczym i przestrzennym gminy jest wyraźna koncentracja usług wytwórczych i przedsięwzięć negatywnie oddziałujących na środowisko w pasie przyległym do drogi krajowej. W ten sposób cenniejsza przyrodniczo wschodnia część obszaru gminy wraz z doliną Orzyca pozostaje poza znaczącymi oddziaływaniami przekształcającymi warunki i czynniki środowiska.

Dają się niestety zaobserwować również negatywne skutki przyjętej formy zagospodarowania. Są nimi;

- ✓ wytworzenie bariery migracyjnej (tworzą ją: składowisko odpadów, zabudowa wytwórcza, droga krajowa o obecnym przebiegu) już w obecnym stanie znacznie ogranicza funkcjonalność korytarza ekologicznego przebiegającego przy południowej granicy gminy (objętego w tym rejonie ochroną jako obszar krajobrazu chronionego). W przyjętych rozwiązaniach planistycznych (bez działań zapobiegawczych) funkcja tego korytarza ustanie niemal zupełnie.
- ✓ Postępujące rozproszenie zabudowy, w tym szczególnie widocznych w krajobrazie obiektów produkcji rolnej. W praktyce oznacza to, że obiekty te zarówno o funkcji mieszkalnej jak i produkcyjnej znajdują się poza zasięgiem rozwijającej się infrastruktury komunalnej gminy. Bez należytej kontroli obok skutków krajobrazowych, takie lokowanie tego typu obiektów może nieść za sobą groźbę zanieczyszczenia wód pierwszego poziomu wodonośnego.

6.2. OBSZARY PROBLEMOWE

Analiza stanu środowiska, wynikających z warunków lokalnych zagrożeń i perspektyw zagospodarowania obszaru gminy, pozwala na zdefiniowanie problemów (z pogranicza: środowisko – gospodarka przestrzenna), które obecnie wydają się być najważniejszymi. Są to;

- ✓ harmonijny rozwój przestrzenny gminy, w oparciu o istniejące jednostki osadnicze (rozwój przez kontynuację układów urbanistycznych).
- ✓ Zachowanie istniejących struktur przyrodniczych i ich cech fizjonomicznych (krajobraz). W tym zachowanie korytarzy ekologicznych, ich ciągłości i szerokości umożliwiającej swobodne przemieszczanie organizmów). Wyznaczenie obszarów ograniczonej działalności gospodarczej (przemysł, wydobywanie).
- ✓ Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych (w kontekście deficytów wody w obszarze gminy) poprzez, w przypadku opracowań planistycznych poprzez stworzenie warunków do budowy sieci, ograni-

czenie wprowadzania funkcji stwarzających zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego warunkowane realizacją infrastruktury.

- ✓ Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniami na poziomie wyższym niż wyznaczone standardy środowiska (np. wyprowadzenie zabudowy z otoczenia drogi krajowej i dużych kompleksów zabudowy przemysłowo – usługowej, w innym przypadku wprowadzenie regulacji nakładających obowiązki zastosowania najlepszych, możliwych zabezpieczeń).

6.3. POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI NINIEJSZEGO DOKUMENTU

Brak realizacji dokumentu zmiany będzie niósł za sobą dwojakie skutki. Z jednej strony gospodarcze. Aspekt ten wprawdzie nie jest przedmiotem oceny w ramach niniejszego opracowania, jednakże stanowi jeden z wyznaczników wag oceny wprowadzanych zmian. Tu realizacja dokumentu w przedstawionej formie ma stworzyć warunki do rozwoju ekonomicznego gminy. Zatem jej brak ograniczy rozwój gminy.

Z drugiej strony środowiskowe. W przypadku braku realizacji ustaleń dokumentu w większości korzystne, ponieważ brak dalszych działań (inwestycyjnych) nie spowoduje bezpośrednich przekształceń środowiska. Jednocześnie brak realizacji ustaleń projektowanego dokumentu ograniczy możliwości wprowadzenia rozwiązań systemowych w ochronie środowiska (zachowanie właściwej struktury przestrzennej, rozwój systemu kanalizacji).

7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

7.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA (ROŚLINY, ZWIERZĘTA)

7.1.1. Dyspozycja przestrzenna

Dla zachowania bioróżnorodności w obszarze gminy ważnym jest zachowanie najcenniejszych (w ocenie przyrodniczej i środowiskowej – funkcjonalnej) terenów oraz powiązań (połączeń między nimi). Jak wynika z analizy porównawczej: zasoby – przedstawione na rysunku poniżej (fig. 7.1) *versus* dyspozycja przestrzenna – rysunek studium (fig. 7.2) tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym pozostały zachowane.

We wschodniej części obszaru gminy (od linii wyznaczonej przebiegiem Wieczfnianki do sołectwa Pogorzelska i dalej w kierunku południowym wzdłuż drogi do Grzybowa i Wlndyk) oraz w części zachodniej (mniej więcej od obecnego przebiegu drogi krajowej, wyjąwszy jej otoczenie) struktura przestrzenna została w zasadzie nie zmieniona. Wyjątki stanowią tereny eksploatacji (również perspektywicznej w Uniszkach Gumowskich, fig. 7.3, ten problem omówiono wcześniej, w kontekście położenia w obszarze chronionym - ZŻOChK) oraz niewielkie poszerzenia terenów zabudowy mieszkaniowych (fig. 7.4) w sołectwach położonych w tych częściach gminy, w których zachowana została właściwa struktura przyrodnicza.

Również pomiędzy drogą krajową (w jej projektowanym przebiegu struktura przyrodnicza została utrzymana (w ujęciu niniejszego opracowania za właściwy stan – utrzymanie struktury przyrodniczej uznano stan, w którym w ocenianym obszarze nie powstają izolowane fragmenty nie posiadające kontaktu z innymi obszarami przyrodniczo czynnymi – tu rozumianymi jako wolne od zainwestowania kubaturowego). Ten obszar znajduje się jednak pod szczególnym wpływem planowanej elektrowni wiatrowej, który jednak nie będzie stanowił znaczącej bariery ekologicznej w sferze przyziemnej.

[illegible]

30